

Antoni Serra

Imaginau per un moment (si us ve de gust, és clar) els inicis de l'època del franquisme, que és l'equivalent —patètic, demolidor, nefast— d'un temps de repressió cultural i, en conseqüència, de la coacció i intent d'aniquilar la realitat lingüística del nostre poble. Uns moments, aquells, de grisor, d'incertitud, de tenebres i de boires espesses. I ara podeu imaginar, també, la situació en què es trobava un nin o, fins i tot, un jovencell immersit dins aquella atmosfera amb quasi nul·les enclotxes obertes a la fantasia creadora i estimulants.

D'acord, ja ens hem situat dins el guirigall del passat?

Bé, jo era un nin —ara ja transformat en un vell malsofrit amb molt minses perspectives de futur— tímid, insegur i que, per sentir-me alliberat de l'opressió social que m'envoltava, esperava amb frenesi l'arribada dels diumenges horabaixa. Perquè els diumenges se

m'oferia —a mi, i a tota la resta de mortals com jo— la possibilitat d'entrar en un món diferent, suggestiu i, alhora, íntimament fantasiós: el món del cinema.

A les quatre del capvespre s'obrien les portes dels dos únics locals on es projectaven pel·lícules —l'Alcázar, prop del nou Mercat, i el Fantasio— i allà, amb una bossa de cacauets torrats o de xufles, començàvem a viure tot el que se'ns havia negat durant la resta de la setmana: les imatges que veïem en moviment, en blanc i negre i a vegades en color, aquell color esmorteït del primitiu *technicolor*, així, doncs, aquelles imatges representaven la nostra verdadera escola de vida. He de confessar que als nostres tretze o fins i tot setze anys, no ens preocupava excessivament —o gens— el nom del director del film que veïem, fins i tot afirmaria que ignoràvem si hi havia un director darrere la trama fílmica, però sí que sabíem de memòria els noms de les actrius i dels actors.

I teníem les nostres preferències, és clar. Ens agradava un bon home, almanco en aparença, com Spencer Tracy, del qual no en sabíem res (de la seva biografia, vull dir), però ens semblava tot un senyor, molt seriós, com aquells senyorassos del poble que els diumenges prenen el *vermouth* a Sa Botigueta i ens miraven, als nins de casa bona, amb una certa complaença. I admiràvem també James Stewart perquè li havíem vist *It's a Wonderful Life* (que en el poble es va projectar com *¡Qué bello es vivir!*, i, anys més tard, vaig saber que l'havia dirigida Capra) i, emocionats, vàrem plorar perquè aleshores encara érem pur sentiment. Ens agradaven molts d'altres actors, lògicament, especialment Stan Laurel, Oliver Hardy, Charlot i Charles Laughton, aquell Laughton que vàrem veure en blanc i negre —crec que en el Fantasio— interpretant un antic rei anglès i ens va meravellar l'escena en què ell materialment devorava una cuixa de pollastre i, amb un gest que ens va semblar

A les quatre del capvespre s'obrien les portes dels dos únics locals on es projectaven pel·lícules —l'Alcázar, prop del nou Mercat, i el Fantasio— i allà, amb una bossa de cacauets torrats o de xufles, començàvem a viure tot el que se'ns havia negat durant la resta de la setmana: les imatges que veïem en moviment, en blanc i negre i a vegades en color, aquell color esmorteït del primitiu technicolor...

magistral, llençava els ossos cap enrere i ni el dimoni boet sabia on caurien: exacte, *The Private Life of Henry VIII...* ¿laquell Cary Grant—d'una santa innocència admirable— d'*Arsenic and Old Lance* i que nosaltres vàrem veure, perquè així Déu i el cardenal Gomà ho manaven, amb el títol d'*Arsénico por compasión*?

Però el cinema ens va donar a conèixer per primer cop la dona, millor dit: el cos sensual de la dona.

Fins aleshores, només teníem coneixement de la dona a través de la proximitat de la mare, o de les nostres ger-

manes (o d'algunes amigues, les quals no ens semblaven gaire atractives i sí en excés blanques i bledes), perquè de les monges que ens havien fet de mestres —com la xuclada sor Tecla, tot un personatge literari i poca cosa més— no les consideràvem dones, és clar, sinó una mena de fantasmes esgrogueïts dins uns hàbits endolats a perpetuïtat. Així que les primeres dones, dones de veritat, amb cos sensual —malucs, cames i braços, anques insinuants—, que vàrem veure varen ser les del cinema. I una molt en concret: Esther Williams.

M'atreviria a dir, i així ho faig, que la projecció —no sé, jo tendria uns catorze o, en tot cas, quinze anys— d'*Escuela de sirenas* (*Bathing Beauty*, crec que la va dirigir un tal Sidney) va representar la primera i inequívoca sensació perversa aplicada al sexe. Aquella dona (ni tan sols, com actriu, figura en les històries del cinema) o, per expressar-ho millor, aquell cos femení vestit només en banyador —del tot pudorós, bé és cert— no tenia res a veure amb el cos de les nostres mares. Era sensual, atractiu, possibilitava una certa perversitat imaginativa —la meua— i, ai!, ens deixava un nus de salivera a la gargamella. Molts anys després, ja convertit en crític cinematogràfic, vaig veure de bell nou *Bathing Beauty* i, con no podia ser d'altra manera, vaig comprovar que es tractava d'un film molt mediocre, vulgar, fins i tot vorejava el ridícul: només el *transvestit* de Red Skelton tenia un cert i relatiu interès.

Però hi va haver moltes d'altres actrius que ens varen fer perdre la son i també l'alè: Dorothy Lamour de *Morena i peligrosa* (que no és altra que *My Favorite Brunette*, un film de Nugent), Silvana Pampanini d'*O. K. Nerone* (per cert, mai he arribat a veure aquella escena en què Popeia —Pampanini— surt nua, segons afirmaven els entesos de l'època, del bany de llet de somera i que la censura havia prohibit), Ann Blyth de *Noche triunfal* (*The Merry Monohans*, film de Lamont) o aquelles altres de quan ja érem uns pollastres més plomats, com Marie Laforêt (mai oblidaré *Plein soleil*, l'obra de Clément, i la fal·lera de la bella Marie per les pintures de fra Angèlico), Angie Dickinson (algú recorda *Ansiedad trágica*?), Janet Leigh (la vaig veure per primer cop a *Little Woman*, no es deia *Mujercitas*?) o, per no fer la llista innecessàriament llarga, Ava Gardner, Kim Novak, Kathryn Grayson i Natalie Wood (la recordau a *Esplendor en la yerba*?)

Ai, les dones —cinematogràfiques— varen ser la necessària perdició de la meua vida.

I Romy Schneider? I Jean Seberg? Amics meus, i devots inconfessos de la cinematografia, aquestes màgiques intèrprets ja pertanyen a una altra i diferent dimensió de la meua vida. O sigui, quan el paradís encara ens era promès ...